

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2010. gada 28. janvārī*

Lieta C-456/08

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2008. gada 20. oktobrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv G. Zavs [*G. Zavvos*], M. Konstantinidis [*M. Konstantinidis*] un E. Vaits [*E. White*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Īriju, ko pārstāv D. O'Hagans [*D. O'Hagan*], pārstāvis, kam palīdz E. Kolinsss [*A. Collins*], SC, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētājs, kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja uzdevumus, H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), tiesneši P. Linda [*P. Lindh*], A. Ross [*A. Rosas*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*] un A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre R. Šereša [*R. Šereš*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 24. septembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2009. gada 29. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu prasību Eiropas Kopienų Komisija lūdz atzīt, ka, nosakot valsts tiesību aktos, kuros regulētas pretendentu tiesības vērsties tiesā publiskā iepirkuma procedūrās, noteikumus par termiņiem un nepaziņojot lēmumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu attiecīgajam sūdzības par šo lēmumu iesniedzējam, Īrija saistībā ar piemērojamiem termiņiem nav izpildījusi Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām [publisko piegāžu un uzņēmuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 395, 33. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvu 95/50/EEK (OV L 209, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 89/665”), 1. panta 1. punktā, kā to interpretējusi Tiesa, kā arī saistībā ar nepaziņošanu — Padomes 1993. gada

14. jūnija Direktīvas 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras] (OV L 199, 54. lpp.), kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 13. oktobra Direktīvu 97/52/EK (OV L 328, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 93/37”), 8. panta 2. punktā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

[Eiropas] Kopienu tiesiskais regulējums

2 Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka attiecībā uz līgumu piešķiršanas procedūrām, uz ko attiecas [Padomes 1971. gada 26. jūlija Direktīva] 71/305/EEK [par būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas koordinēšanu (OV L 185, 5. lpp.)] un [Padomes 1976. gada 21. decembra Direktīva] 77/62/EEK [par piegāžu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas koordinēšanu (OV 1977, L 13, 1. lpp.)] un Direktīva 92/50/EEK, līgumslēdzēju iestāžu lēmumus var efektīvi un jo īpaši iespējami ātri izskatīt saskaņā ar nākamajos pantos un jo īpaši 2. panta 7. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, pamatojoties uz to, ka šādos lēmumos ir pārkāpti Kopienas tiesību akti valsts pasūtījuma jomā vai valstu noteikumi, kas īsteno šos tiesību aktus.”

3 Saskaņā ar Direktīvas 89/665 2. panta 1. punktu:

“Dalībvalstis nodrošina to, lai tiesību aktos, kas pieņemti sakarā ar 1. pantā noteikto izskatīšanas procedūru, būtu paredzēts pilnvarojums:

- a) tiklīdz rodas izdevība, panākot vienošanos, veikt pagaidu pasākumus, lai labotu varbūtējo pārkāpumu vai novērstu turpmāku kaitējumu attiecīgām interesēm, ieskaitot pasākumus, kas paredz pārtraukt valsts pasūtījuma piešķiršanas procedūru vai nodrošināt tās pārtraukšanu, vai pārtraukt jebkuras līgumslēdzējas iestādes lēmuma īstenošanu;
- b) atcelt nelikumīgi pieņemtus lēmumus vai nodrošināt to atcelšanu, ieskaitot diskriminējošu tehnisku, ekonomisku vai finanšu norādījumu atcelšanu uzaicinājumā iesniegt piedāvājumu, līguma dokumentos vai jebkurā citā dokumentā, kas attiecas uz līguma piešķiršanas procedūru;
- c) atlīdzināt zaudējumus personām, kam pārkāpuma dēļ nodarīts kaitējums.”

4 Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktā ir paredzēts šādi:

“Līgumslēdzējas iestādes tūlīt informē pretendētus un pieteikumu iesniedzējus par lēmumiem, kas pieņemti par līgumu piešķiršanu, kā arī par iemesliem, kādēļ tās nolēmušas nepiešķirt kādu līgumu, par kuru ir izsludināts uzaicinājums uz konkursu,

vai arī — kāpēc tās nolēmušas atsākt procedūru, un pēc attiecīga lūguma informē par to rakstiski. Tās par šādiem lēmumiem informē arī Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju biroju.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 5 Augstāko tiesu reglamenta (*Rules of the Superior Courts*) 84.a panta 4. punkts redakcijā, kas izriet no *Statutory Instrument* Nr. 374/1998 (turpmāk tekstā — “RSC”), ir šāds:

“Prasība par lēmuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības vai publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pārsūdzību ir iesniedzama pēc iespējas ātrāk, bet katrā ziņā trīs mēnešu laikā pēc tam, kad ir radies pamats iesniegt attiecīgo prasību, ja vien tiesa neuzskata par pamatotu šo termiņu pagarināt.”

Prāvas priekšvēsture un pirmstiesas procedūra

- 6 *Irish National Roads Authority* (Īrijas Valsts autoceļu direkcija, turpmāk tekstā — “NRA”) ir iestāde, kurai Īrijā uzticēts veikt ceļu būvniecību un uzturēšanu.
- 7 *SIAC Construction Ltd* (turpmāk tekstā — “SIAC”) ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar juridisko adresi Īrijā, un tā savas darbības veic būvniecības jomā.

- 8 *NRA* 2001. gada 10. jūlijā *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* publicēja uzaicinājumu piedalīties konkursā par Dandolkas [*Dundalk*] rietumu apvedceļa automaģistrāles, plānošanu, būvniecību, finansēšanu un apsaimniekošanu. Uzņēmējam vajadzēja ar *NRA* slēgt publiskās un privātās partnerības līgumu un apmēram 30 gadus apsaimniekot automaģistrāli.
- 9 2001. gada decembrī četri pretendenti tika uzaicināti uz pārrunām.
- 10 No šiem četriem pretendentiem divi 2003. gada aprīlī tika uzaicināti uz detalizētākām pārrunām, un tie bija konsorcijs *EuroLink*, kurā ietilpa *SIAC*, un konsorcijs *Celtic Road Group* (turpmāk tekstā — “*CRG*”).
- 11 2003. gada 8. augustā *NRA* uzaicināja *EuroLink* un *CRG* iesniegt savus galigos piedāvājumus.
- 12 *NRA* ar 2003. gada 14. oktobra vēstuli informēja *EuroLink* par savu lēmumu par privilēģēto pretendentu izvēlēties *CRG*. Tomēr *NRA* precizēja, ka *EuroLink* piedāvājums netiek noraidīts. Minētajā vēstulē tika paskaidrots, ka *NRA* turpinās sarunas ar *CRG*, kuru rezultātā varot tikt piešķirtas līguma slēgšanas tiesības par attiecīgo projektu. Bet gadījumā, ja turpmāko sarunu rezultātā ar *CRG* netiek noslēgts līgums, *NRA* patur tiesības uz sarunām *CRG* vietā uzaicināt *EuroLink*.
- 13 2003. gada 9. decembrī *NRA* nolēma attiecīgā līguma slēgšanas tiesības piešķirt *CRG*.

- 14 2004. gada 5. februārī *NRA* parakstīja līgumu ar *CRG*. Šajā sakarā 2004. gada 9. februārī *NRA* tīmekļa vietnē tika publicēts paziņojums. Paziņojums par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu 2004. gada 3. aprīlī tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā vēstnesī*.
- 15 2004. gada 8. aprīlī *SIAC* cēla prasību *High Court* [Augstākajā tiesā] (Īrija), lūdzot piespriest zaudējumu atlīdzību. Tā it īpaši norādīja uz, pirmkārt, sarunas procedūras izvēli un, otrkārt, uz zināmiem pārkāpumiem, kuri, kā tā uzskatīja, radās galīgo piedāvājumu iesniegšanas un izvērtēšanas posmā. Attiecībā uz pārsūdzības termiņiem *SIAC* norādīja, ka pārsūdzības termiņa sākšanās datums esot bijis datums, kad tika parakstīts līgums ar *CRG*, proti, 2004. gada 5. februāris.
- 16 *High Court* uzskatīja, ka atbilstošie iemesli pārsūdzībai ir radušies datumā, kad konsorcijs, kurā ietilpa *SIAC*, tika informēts par privilēģētā pretendenta izvēli, proti, 2003. gada 14. oktobrī. *SIAC* sava prasība bija jāceļ vēlākais trīs mēnešus pēc šī datuma atbilstoši *RSC 84.a* pantam. Tādējādi ar 2004. gada 16. jūlija spriedumu *High Court* noraidīja *SIAC* prasību kā novēlotu.
- 17 *SIAC* iesniedza sūdzību Komisijā. Tā 2006. gada 10. aprīlī Īrijai nosūtīja brīdinājuma vēstuli, uz kuru šī dalībvalsts atbildēja 2006. gada 30. maijā.
- 18 2006. gada 15. decembrī Komisija Īrijai nosūtīja papildu brīdinājuma vēstuli, uz kuru atbilde tika sniegta 2007. gada 21. februārī.
- 19 Tā kā sniegtie paskaidrojumi Komisiju nepārliecināja, Komisija 2008. gada 1. februārī Īrijai nosūtīja argumentētu atzinumu, aicinot to divu mēnešu laikā no šā atzinuma saņemšanas brīža veikt tā izpildei nepieciešamos pasākumus. Īrija uz šo argumentēto atzinumu atbildēja 2008. gada 25. jūnijā.

20 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar atbildi, tā cēla šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu

21 Pirmais Komisijas izvirzītais iebildums ir saistīts ar faktu, ka *NRA* noraidīto pretendentu neinformēja par savu lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu par Dandolkas rietumu apvedceļa automaģistrāles plānošanu, būvniecību, finansēšanu un apsaimniekošanu.

Lietas dalībnieku argumenti

22 Komisija uzskata, ka lēmuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības paziņošana neizvēlētajiem pretendentiem un kandidātiem ir obligāta saskaņā ar Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktu Tā turklāt apgalvo, ka atbilstoši Direktīvai 89/665 pilnīgas tiesiskās aizsardzības nolūkā pastāv pienākums pretendētus un kandidātus informēt par minēto lēmumu.

23 Tas, ka *NRA* ar 2003. gada 14. oktobra vēstuli *EuroLink* paziņoja, ka par privileģēto pretendentu ir izvēlēta *CRG*, neesot pielīdzināms *EuroLink* iesniegtā piedāvājuma noraidīšanai. Tādēļ šī vēstule neesot Direktīvā 89/665 un Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktā paredzētais paziņojums par lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības.

- 24 Tā kā ir skaidrs, ka *SIAC* netika paziņots par galīgo lēmumu par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, minēto normu prasības nav tikušas ievērotas.
- 25 Īrija piekrīt, ka dalībvalstīm ir pienākums tūlīt informēt pretendētus un pieteikumu iesniedzējus par lēmumiem, kas pieņemti par līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, un uzskata, ka tā savās tiesībās ir nevainojami transponējusi Direktīvas 93/37 8. panta 2. punkta prasības, kuras šo pienākumu izvirza. Komisija turklāt neesot apgalvojusi, ka Īrijas tiesiskais regulējums minētajā jomā neatbilst Kopienų tiesību prasībām.
- 26 Attiecībā uz publisko iepirkumu saistībā ar Dandolkas apvedceļu Īrija piekrīt, ka 2003. gada 14. oktobra paziņojums *EuroLink* par privileģēto pretendentu nav līdzvērtīgs paziņojumam par lēmumu par šī līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 27 Šajā sakarā no *High Court* 2004. gada 16. jūlija sprieduma izriet, ka minētajā datumā *SIAC* bija acimredzams, ka ir ticis pieņemts lēmums par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. *SIAC* nevarēja neievērot, ka *NRA* bija uzsākusi līguma ar *CRG* noslēgšanas procedūru. Īrija uzskata, ka no tā izriet, ka tādos apstākļos kā pamata lietā paziņojuma par galīgo līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas neesamība nav radījusi nekādu kaitējumu.
- 28 Īrija norāda, ka, tā kā valsts tiesībās nevainojami ir transponēts Kopienų regulējums attiecībā uz lēmumu par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas paziņošanu, nevar uzskatīt, ka Īrija nav izpildījusi Kopienų tiesībās paredzētos pienākumus tikai viena nepaziņošanas gadījuma dēļ.

Tiesas vērtējums

- 29 Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktā ir paredzēts, ka līgumslēdzējām iestādēm tūlīt jāinformē pretendenti un pieteikumu iesniedzēji par lēmumiem, kas pieņemti par līgumu piešķiršanu. Atbilstoši šai normai lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu paziņošana pretendentiem un pieteikumu iesniedzējiem, kuri nav tikuši izvēlēti, ir obligāta.
- 30 Šāds pienākums izriet arī no Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta, jo efektīvu tiesisko aizsardzību pret lēmumiem piešķirt līguma slēgšanas tiesības var nodrošināt tikai tad, ja visi dalībnieki vai pretendenti savlaicīgi un pilnīgi tiek informēti par šiem lēmumiem (šajā ziņā skat. 2004. gada 24. jūnija spriedumu lietā C-212/02 Komisija/Austrija, 21. punkts, un 2008. gada 3. aprīļa spriedumu lietā C-444/06 Komisija/Spānija, Krājums, I-2045. lpp., 38. punkts).
- 31 Ir skaidrs, ka šajā lietā *NRA* nav vispār oficiāli paziņojusi *EuroLink* savu lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības *CRG*.
- 32 Arī 2004. gada 9. februāra paziņojumu *NRA* tīmekļa vietnē un 2004. gada 3. aprīļa paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nevar uzskatīt par adekvātu risinājumu.
- 33 Šī informācija tika publiski izziņota tikai pēc līguma noslēgšanas 2004. gada 5. februārī, tomēr, lai noraidītajiem dalībniekiem vai pretendentiem būtu pieejama efektīva tiesību aizsardzība tiesā, tie par *NRA* lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības bija jāinformē savlaicīgi pirms līguma slēgšanas (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietās Komisija/Austrija, 21. punkts, un Komisija/Spānija, 38. punkts).

34 Tādējādi *NRA* attiecībā uz minēto publisko iepirkumu nav ievērojusi informēšanas pienākumu, kas paredzēts Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktā un Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktā.

35 Īrija, šajā sakarā atsaukdamās uz *NRA* 2003. gada 14. oktobra vēstuli, norāda, ka izskatāmajā lietā *SIAC* katrā ziņā nav nodarīts nekāds kaitējums. Šī dalībvalsts uzskata, ka pēc minētā datuma *SIAC* nevarēja neievērot, ka *NRA* bija uzsākusi līguma ar *CRG* noslēgšanas procedūru.

36 Šī argumentācija nav atbalstāma.

37 Pirmkārt, ar 2003. gada 14. oktobra vēstuli *NRA* nepaziņoja savu galīgo lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Tā vienīgi norādīja, ka no piedāvājumu iesniedzējiem izvēlas *CRG*. *NRA* pat norādīja, ka, ja sarunas starp to un *CRG* nebeigsies veiksmīgi, tā patur tiesības uzsākt sarunas ar *EuroLink*, šādi aizstājot *CRG*. Šajā posmā *Eurolink* netika galīgā veidā liegta iespēja saņemt šī līguma slēgšanas tiesības un tā pamatoti varēja uzskatīt, ka minētā publiskā iepirkuma procedūra vēl nav beigusies.

38 Otrkārt, katrā ziņā valsts pienākumu neizpildes konstatācija nav saistīta ar no šīs neizpildes radušos zaudējumu konstatāciju (1997. gada 18. decembra spriedums lietā C-263/96 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-7453. lpp., 30. punkts, kā arī 2003. gada 10. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-20/01 un C-28/01 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3609. lpp., 42. punkts).

39 Visbeidzot, Īrija apgalvo, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums atbilstot Kopienų tiesībās paredzētajam informēšanas pienākumam. Šādos apstākļos atsevišķs gadījums,

kad lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nav ticis paziņots, nevarot būt pamats, lai konstatētu, ka dalībvalsts nav izpildījusi Kopienu tiesībās paredzētos pienākumus.

40 Šim argumentam arī nevar piekrist.

41 Neņemot par to, vai valsts tiesiskajā regulējumā ir pareizi transponētas Kopienu tiesību prasības šajā jomā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pārkāpuma procedūrā var izvērtēt ne tikai dalībvalsts normatīvo un administratīvo aktu saderību ar Kopienu tiesībām, bet arī konstatēt valsts iestāžu pieļauto Kopienu tiesību pārkāpumu individuālā gadījumā (attiecībā uz publisko iepirkumu skat. iepriekš minēto 2003. gada 10. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās Komisija/Vācija, 30. punkts, un 2009. gada 15. oktobra spriedumu lietā C-275/08 Komisija/Vācija, 27. punkts).

42 Tādējādi pirmais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu

43 Otrajam Komisijas iebildumam ir divas daļas. Pirmkārt, Komisija uzskata, ka ar attiecīgo valsts tiesisko regulējumu tiek radīta neskaidrība par lēmumu, kurš jāpārsūdz. Otrkārt, tā uzskata, ka šajā tiesiskajā regulējumā nav skaidri noteikti pārsūdzības termiņi.

Par otrā iebilduma pirmo daļu

— Lietas dalībnieku argumenti

- 44 Komisija uzskata, ka piedāvājumu iesniedzējiem ir grūti noskaidrot, kurš līgumslēdzējas iestādes pieņemtais lēmums tiem ir jāpārsūdz un kad sākas šī lēmuma pārsūdzēšanai paredzētais termiņš. Komisija apgalvo, ka šī nenoteiktība rodas RSC 84. a panta 4. punkta teksta, kā arī tā neprecīzās interpretācijas dēļ.
- 45 Komisija uzsver, ka RSC 84.a panta 4. punktā izmantotajā frāzē “lēmuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības vai publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas” ir domāti pārsūdzami lēmumi un ka šī norma neattiecas uz līgumslēdzējas iestādes agrāk pieņemtiem pagaidu lēmumiem. 2004. gada 16. jūlija spriedumā *High Court* ir atzinusi, ka minētā norma attiecas ne vien uz lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības vai publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, bet arī lēmumiem, ko līgumslēdzējas iestādes pieņēmušas sakarā ar publiskā iepirkuma procedūrām.
- 46 Komisija uzskata, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums neatbilst Direktīvā 89/665 paredzētajam tiesiskās drošības pamatprincipam un efektivitātes prasībai, kas ir šī principa piemērošanas gadījums, jo piedāvājumu iesniedzēji ir atstāti neziņā par savu situāciju gadījumam, ja tie vēlas pārsūdzēt līgumslēdzējas iestādes lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu divu posmu procedūrā, kuras ietvaros galīgais lēmums par piešķiršanu ir jāpieņem pēc piedāvājuma iesniedzēja izvēles.
- 47 Komisija apgalvo, ka piedāvājumu iesniedzējiem ir skaidri jānorāda, ka RSC 84.a panta 4. punkts ir piemērojams ne vien lēmumiem par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu,

bet arī lēmumiem, ko līgumslēdzējas iestādes pieņēmušas sakarā ar publiskā iepirkuma procedūrām, kā, piemēram, piedāvājuma iesniedzēja izvēle.

48 Īrija norāda, ka Direktīvas 89/665 1. pantā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums nodrošināt efektīvas un ātras pārsūdzības iespējas attiecībā uz visiem lēmumiem, ko līgumslēdzējas iestādes pieņēmušas publiskā iepirkuma procedūru ietvaros un nevis tikai attiecībā uz lēmumiem par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Īrija uzskata, ka valsts tiesas RSC 84.a panta 4. punktu piemēro un interpretē atbilstoši minētajām prasībām. It īpaši *High Court* 2004. gada 16. jūlija spriedumā esot skaidri atzīts, ka saskaņā ar šo normu pārsūdzības var celt pret visiem lēmumiem, ko līgumslēdzējas iestādes pieņēmušas publiskā iepirkuma procedūru ietvaros, kas precīzi atbilst Direktīvas 89/665 1. panta prasībām.

49 Attiecībā uz datumu, kurā sākas līgumslēdzējas iestādes pagaidu lēmuma pārsūdzības termiņš, Īrija norāda, ka saskaņā ar Direktīvu 89/665 līgumslēdzēju iestāžu pieņemtie lēmumi ir jāpārsūdz un jāizskata ātri. Pārsūdzību ātri var izskatīt tikai tad, ja abiem lietās dalībniekiem šīs procedūras ietvaros ir pienākums rīkoties ātri. Šo mērķi nevar sasniegt, ja, lai gan lietās dalībnieku rīcībā ir visi nepieciešamie faktiskie un juridiskie materiāli šādas procedūras uzsākšanai, tiem, pirms celt prasību, būtu ļauts gaidīt formālu paziņojumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

50 Īrija uzskata, ka, ja piedāvājuma iesniedzējs varētu vienkārši gaidīt formāla lēmuma par atteikumu viņam piešķirt līguma slēgšanas tiesības paziņojumu, lai gan viņš zina, ka šīs tiesības viņam nav piešķirtas, kā to 2004. gada 16. jūlija spriedumā ir atzinusi *High Court*, rezultātā ievērojami tiktu pagarināti līgumslēdzēju iestāžu pieņemto lēmumu pārsūdzības termiņi.

— Tiesas vērtējums

- 51 Tiesa jau ir atzinusi, ka Direktīva 89/665 neliedz pieņemt tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka visām sūdzībām par līgumslēdzējas iestādes lēmumu ir jābūt iesniegtām noteiktā šim nolūkam paredzētā termiņā un ka visi konkursa procedūras pārkāpumi, ar kuriem pamatota prasība, ir jāceļ šajā pašā termiņā, kuram izbeidzoties, šādas tiesības tiek zaudētas tā, ka pēc šī termiņa beigām vairs nav iespējams pārsūdzēt šādu lēmumu vai pamatoties uz šādu pārkāpumu, ja konkrētais termiņš ir saprātīgs (2007. gada 11. oktobra spriedums lietā *C-241/06 Lämmerzahl*, Krājums, I-8415. lpp., 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Šī judikatūra ir balstīta uz apsvērumu, ka Direktīvas 89/665 mērķa pilnīga sasniegšana būtu apdraudēta, ja kandidāti un pretendenti varētu jebkurā konkursa procedūras brīdī apgalvot, ka ir pārkāpti publisko iepirkumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras noteikumi, tādējādi nosakot līgumslēdzējai iestādei pienākumu atsākt visu procedūru no jauna, lai pārkāpumus vērstu par labu (iepriekš minētais spriedums lietā *Lämmerzahl*, 51. punkts).
- 53 Savukārt valsts noteikumi par noilguma termiņiem, tostarp nosacījumi to piemērošanai, paši par sevi nevar būt tādi, kas padara praktiski neiespējamu vai ļoti apgrūtināta tādu tiesību izmantošanu, kas ieinteresētajai personai eventuāli ir paredzētas Kopieniu tiesībās (iepriekš minētais spriedums lietā *Lämmerzahl*, 52. punkts).
- 54 RSC 84.a panta 4. punktā ir paredzēts, ka “pieteikums par lēmuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības vai publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pārsūdzību” ir jāiesniedz noteiktā termiņā.
- 55 Katrā ziņā, kā tika nolemts arī lietā, kas bija pamats *High Court* 2004. gada 16. jūlija spriedumam, Īrijas tiesas šo normu var interpretēt tādējādi, ka tā attiecas ne vien uz galīgo lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, bet arī uz līgumslēdzējas iestādes publiskā iepirkuma procedūras ietvaros pieņemtajiem pagaidu lēmumiem. Ja galīgais lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ir ticis pieņemts pēc tam, kad

ir beidzies termiņš attiecīgā pagaidu lēmuma pārsūdzēšanai, nevar izslēgt, ka pretendentu vai piedāvājuma iesniedzēju noilguma termiņš kavē iesniegt prasību sakarā ar attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

- 56 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai noilguma termiņa piemērošana tieši nedrīkst radīt situāciju, ka tiesības uz lēmuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības pārsūdzību zaudētu savu praktisko nozīmi (šajā ziņā skat. 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā C-470/99 *Universale-Bau* u.c., *Recueil*, I-11617. lpp., 72. punkts; 2003. gada 27. februāra spriedumu lietā C-327/00 *Santex*, *Recueil*, I-1877. lpp., 51. un 57. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Lämmerzahl*, 52. punkts).
- 57 Kā savu secinājumu 51. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, tikai, ja ir viennozīmīgi skaidrs, ka līgumslēdzējas iestādes sagatavošanas darbība vai arī šajā gadījumā apstrīdētais pagaidu lēmums uzsāk [RSC 84.a panta 4. punktā] noteikto noilguma termiņu, pretendenti un kandidāti var veikt vajadzīgos pasākumus, lai liktu efektīvi pārskatīt iespējamās publiskā iepirkuma tiesību pārkāpumus Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta izpratnē.
- 58 Tādējādi minētās direktīvas 1. panta 1. punkta prasībām nav atbilstoši, ka RSC 84. a panta 4. punktā paredzētais pārsūdzības termiņš tiktu attiecināts arī uz pagaidu lēmumiem, kurus līgumslēdzējas iestādes pieņēmušas publiskā iepirkuma procedūras ietvaros, ja vien šajā normā tā skaidri nav paredzēts.
- 59 Īrija šādam secinājumam iebilst un norāda, ka šī termiņa piemērošana pagaidu lēmumiem atbilst Direktīvas 89/665 mērķiem, it īpaši steidzamības prasībai.

- 60 Protams, ir skaidrs, ka ar Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktu dalībvalstīm ir paredzēts pienākums nodrošināt, lai līgumslēdzēju iestāžu lēmumus varētu pārsūdzēt efektīvi un pēc iespējas ātri. Lai īstenotu šajā direktīvā paredzēto steidzamības mērķi, dalībvalstis var paredzēt pārsūdzības termiņus ar mērķi, lai tirgus dalībnieki publiskā iepirkuma procedūras ietvaros pieņemtos sagatavojošos vai pagaidu lēmumus pārsūdzētu pēc iespējas īsākos termiņos (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Universale-Bau* u.c., 75.–79. punkts; 2004. gada 12. februāra spriedumu lietā *C-230/02 Grossmann Air Service*, *Recueil*, I-1829. lpp., 30. un 36.–39. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Lämmerzahl*, 50. un 51. punkts).
- 61 Katrā ziņā Direktīvā 89/665 paredzētais steidzamības mērķis valsts tiesībās ir jāsteno, ievērojot tiesiskās drošības prasību. Šajā sakarā dalībvalstīm ir pienākums izveidot pietiekami precīzu, skaidru un paredzamu termiņu regulējumu, lai indivīdi varētu iepazīties ar savām tiesībām un pienākumiem (šajā ziņā skat. 1991. gada 30. maija spriedumu lietā *C-361/88 Komisija/Vācija*, *Recueil*, I-2567. lpp., 24. punkts, un 1996. gada 7. novembra spriedumu lietā *C-221/94 Komisija/Luksemburga*, *Recueil*, I-5669. lpp., 22. punkts).
- 62 Minētais steidzamības mērķis dalībvalstīm neļauj novērsties no efektivitātes principa, saskaņā ar ko valsts noilguma termiņu piemērošanas noteikumi personām no Kopienas tiesībām izrietošo tiesību īstenošanu nedrīkst padarīt par neiespējamu vai pārmērīgi grūtu; šis princips ir pamatā pārsūdzības efektivitātes mērķim, kas izklāstīts minētās direktīvas 1. panta 1. punktā.
- 63 RSC 84.a panta 4. punktā paredzētā noilguma termiņa attiecināšana arī uz līgumslēdzēju iestāžu publiskā iepirkuma procedūras ietvaros pieņemtajiem pagaidu lēmumiem atbilstoši noteikumiem, kuru rezultātā indivīdiem tiek liegtas pārsūdzības tiesības, nav saderīga nedz ar tiesiskās drošības prasību, nedz pārsūdzības efektivitātes mērķi. Indivīdi pietiekami skaidri ir jāinformē, ka termiņu tiesiskais regulējums ir

piemērojams arī minētajiem pagaidu lēmumiem, lai varētu celt visas prasības tām paredzētajos termiņos. Šādas informēšanas neesamība nav attaisnojama ar procedūras steidzamības mērķi.

64 Īrija norāda, ka Īrijas tiesas *RSC 84.a panta 4. punktu* interpretē un piemēro atbilstoši Direktīvas 89/665 prasībām. Šis arguments uzsver tiesu prakses nozīmīgo lomu valstīs ar paražu tiesību sistēmu, kā, piemēram, Īrijā.

65 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai direktīvas noteikumi vienmēr nav formāli jāievieš konkrētā, īpašā tiesību normā, jo vispārējie tiesiskie apstākļi var būt pietiekami, ja tie pietiekami skaidri un precīzi, lai personas varētu iepazīt un īstenot savas tiesības un, vajadzības gadījumā, uz tām atsaukties valsts tiesās (2009. gada 29. oktobra spriedums lietā C-474/08 Komisija/Belģija, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 *RSC 84.a panta 4. punkts* šīm prasībām neatbilst, jo saskaņā ar to valsts tiesas lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu pārsūdzības noilguma termiņu var pēc analogijas piemērot līgumslēdzēju iestāžu pagaidu lēmumiem, kurus tās pieņēmušas publiskā iepirkuma procedūras ietvaros, attiecībā uz kuriem likumdevējs konkrēti šo noilguma termiņu nav paredzējis. No tā izrietošais tiesiskais stāvoklis nav pietiekami skaidrs un precīzs, lai izslēgtu risku, ka pretendentiem un piedāvājumu iesniedzējiem tiek liegtas tiesības pārsūdzēt publiskā iepirkuma procedūras lēmumus, jo valsts tiesa attiecīgā veidā interpretē minēto tiesību normu.

67 No tā izriet, ka otrā iebilduma pirmā daļa ir pamatota.

Par otrā iebilduma otro daļu

— Lietas dalībnieku argumenti

- 68 Komisija atgādina, ka *RSC* 84.a panta 4. punktā ir paredzēts, ka pārsūdzība ir jāiesniedz “pēc iespējas ātrāk, bet katrā ziņā trīs mēnešu laikā”. Komisija uzskata, ka šis formulējums piedāvājumu iesniedzējos rada nenoteiktību gadījumā, ja tie vēlas īstenot savas Kopienas tiesībās paredzētās tiesības pārsūdzēt līgumslēdzējas iestādes lēmumus. To, kā tiks interpretēts jēdziens “pēc iespējas ātrāk”, piedāvājumu iesniedzēji uzskatīs tikai tad, kad pārsūdzība būs jau iesniegta un kad kompetentā tiesa būs īstenojusi savu diskrecionāro varu, interpretējot šo normu. Šāda situācija ir pretrunā tiesiskās drošības principam.
- 69 Turklāt ar minēto normu tiek radīta papildus nenoteiktība attiecībā uz to, kādos gadījumos tiks piemērots triju mēnešu termiņš un kādos gadījumos šis termiņš būs īsāks, jo ir bijusi iespēja pārsūdzību iesniegt jau agrāk.
- 70 Tādējādi Komisija uzskata, ka *RSC* 84.a panta 4. punkts ir neskaidrs un rada tiesisku nedrošību. Komisija norāda, ka, ņemot vērā pienākumu izpildīt tiesiskās drošības prasību, piemērojamajam termiņam ir jābūt noteiktam skaidrā un visiem piedāvājumu iesniedzējiem paredzamā veidā.
- 71 Īrija atbild, ka līdz pat šai dienai neviena Īrijas tiesa nokavējuma dēļ nav noraidījusi nevienu par līgumslēdzējas iestādes publiskā iepirkuma procedūras ietvaros pieņemtu lēmumu iesniegtu pārsūdzību, kas iesniegta triju mēnešu, nevis īsākā laika posmā. Īrija norāda, ka šajā sakarā nav pieņemama nekāda interpretācija, jo frāze “katrā ziņā”

norāda, ka ikviena trīs mēnešu laikā iesniegta pārsūdzība ir iesniegta termiņā. Turklāt *High Court* esot skaidri nospriedusi, ka, ja nepieciešams, triju mēnešu termiņu var pagarināt.

72 Īrija uzsver, ka *RSC* 84.a panta 4. punktā Īrijas tiesām ir paredzētas tiesības pagarināt pārsūdzības termiņus. Tas, ka valsts likumdevējs šīs tiesības ir piešķīris tiesai, esot dalībvalstij sniegta leģitīma iespēja pārsūdzības termiņu reglamentēšanai. Dalībvalstīm neesot pienākuma paredzēt negrozāmus pārsūdzības termiņus.

— Tiesas vērtējums

73 Tā kā Direktīvas 89/665 mērķis ir steidzamība, dalībvalsts, īstenojot šo direktīvu, drīkst paredzēt pienākumu indivīdiem rūpības pienākumu attiecībā uz prasību celšanu attiecīgajā jomā.

74 Tādēļ *RSC* 84.a panta 4. punkta formulējums, saskaņā ar kuru ikviens pieteikums ir “iesniedzams pēc iespējas ātrāk, bet katrā ziņā trīs mēnešu laikā”, ietver zināmu devu neskaidrības. Nevar izslēgt, ka šāda norma ļauj tiesām noraidīt prasību kā noilgušu, pat pirms ir beidzies trīs mēnešu termiņš, ja tās uzskata, ka prasība nav iesniegta “pēc iespējas ātrāk” šīs normas izpratnē.

75 Prekluzīvā termiņa ilgums indivīdiem nav paredzams, ja to noteikt ir kompetentās tiesas ziņā. Tādēļ ar valsts tiesību normu, kurā šāds termiņš ir paredzēts, netiek nodrošināta efektīva Direktīvas 89/665 transpozīcija.

- 76 Iebilstot šādam secinājumam, Īrija norāda, ka neviena prasība publisko iepirkumu jomā Īrijas tiesās nav tikusi noraidīta tādēļ, ka tā nav tikusi iesniegta “pēc iespējas ātrāk”.
- 77 Šajā sakarā pietiek vien atgādināt, ka, lai noteiktu, vai direktīva ir transponēta nepietiekamā apjomā, ne vienmēr ir nepieciešams konstatēt transponējošos valsts tiesību aktu faktiskās sekas. Ir citādi, ja šo tiesību aktu tekstā ir identificējama transpozīcijas nepietiekamība (šajā ziņā skat. 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-392/96 Komisija/Īrija, *Recueil*, I-5901. lpp., 60. punkts).
- 78 Īrija paskaidro, ka *RSC* 84.a panta 4. punktā Īrijas tiesām ir paredzētas tiesības pārsūdzības iesniegšanas termiņus pagarināt.
- 79 Faktiski šajā normā ir paredzēts, ka minētais termiņš ir jāpiemēro, “ja vien tiesa neuzskata par pamatotu šo termiņu pagarināt”.
- 80 Ir jāatzīst, ka šāda norma pati par sevi un ārpus tās konteksta būtu pieņemama Direktīvas 89/665 īstenošanai. Tādā jomā kā publiskie iepirkumi, kurā procedūras var būt sarežģītas un fakti ļoti dažādi, valsts likumdevēja tiesām piešķirtā iespēja pagarināt pārsūdzības termiņus taisnīguma vārdā var būt tiesvedības labas pārvaldības interesēs.
- 81 Tomēr iespēja valsts tiesai pagarināt *RSC* 84.a panta 4. punktā paredzētos pārsūdzības termiņus nevar labot šīs normas trūkumus attiecībā uz skaidrību un precizitāti, kā tas tiek prasīts Direktīvā 89/665 saistībā ar pārsūdzības termiņu regulējumu. Pat ņemot vērā šo pagarināšanas iespēju, attiecīgais pretendents vai piedāvājuma iesniedzējs —

ievērojot pienākumu celt visas prasības pēc iespējas ātrāk — nevar skaidri paredzēt termiņu, kāds viņam pienāktos sūdzības iesniegšanai.

82 Tādējādi otrā iebilduma otrā daļa ir atzīstama par pamatotu.

83 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka Īrija

— tādēļ, ka *NRA* noraidīto pretendentu neinformēja par savu lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu par Dandolkas rietumu apvedceļa automaģistrāles plānošanu, būvniecību, finansēšanu un apsaimniekošanu un

— paturot spēkā *RSC* 84.a panta 4. punktu tiktāl, ciktāl ar to tiek radīta neskaidrība par lēmumu, kuru var pārsūdzēt un šādai pārsūdzībā piemērojamiem termiņiem,

attiecībā uz pirmo iebildumu nav izpildījusi Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktā, kā arī Direktīvas 93/37 8. panta 2. punktā paredzētos pienākumus un attiecībā uz otro iebildumu — Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

84 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriež Īrijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Īrijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Īrija

- tādēļ, ka *National Roads Authority* noraidīto pretendentu neinformēja par savu lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu par Dandolkas rietumu apvedceļa automaģistrāles plānošanu, būvniecību, finansēšanu un apsaimniekošanu un

- paturot spēkā Augstāko tiesu reglamenta (*Rules of the Superior Courts*) 84.a panta 4. punktu redakcijā, kas izriet no *Statutory Instrument* Nr. 374/1998, tiktāl, ciktāl ar to tiek radīta neskaidrība par lēmumu, kuru var pārsūdzēt, un šādai pārsūdzībā piemērojamiem termiņiem,

attiecībā uz pirmo iebildumu nav izpildījusi Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām [publisko piegāžu un uzņēmuma

līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai], kas grozīta ar Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvu 95/50/EEK, 1. panta 1. punktā, kā arī Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvas 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras], kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 13. oktobra Direktīvu 97/52/EK, 8. panta 2. punktā paredzētos pienākumus, un attiecībā uz otro iebildumu — Direktīvas 89/665, kas grozīta ar Direktīvu 92/50, 1. panta 1. punktā paredzētos pienākumus;

2) Īrija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]